

Herkennen van onvoldoende taalvaardigheid

Onvoldoende taalvaardigheid is een relatieve maat. Het gaat om de balans tussen de taalvaardigheid die iemand daadwerkelijk heeft en de taalvaardigheid die iemand nodig heeft om een functie goed te kunnen vervullen (taalbehoefte). Die verhouding kan op verschillende taalniveaus uit balans zijn, zowel bij medewerkers met een laag taalniveau als bij medewerkers met een hoger taalniveau.

Het vooraf in kaart brengen van de taalvaardigheid van medewerkers heeft duidelijk voordelen boven het achteraf moeten herkennen van een onbalans tussen taalbehoefte en taalvaardigheid. Bij het vooraf screenen kan verbetering van de taalvaardigheid opgenomen worden in het persoonlijke ontwikkelplan van een medewerker en gemonitord worden. Gebeurt alles achteraf, dan heeft u als werkgever, maar ook de werknemer, de nadelen van onvoldoende taalvaardigheid al ondervonden.

Op de werkvloer komt een beperkte spreekvaardigheid doorgaans eerder naar voren dan een beperkte lees-, of schrijfvaardigheid. Je hoort het immers als iemand moeilijk uit de voeten kan met de Nederlandse taal, maar als iemand moeite heeft met lezen valt dit minder op. Er zijn echter ook andere indicatoren die kunnen duiden op een te beperkte taalvaardigheid. Bijvoorbeeld:

- Een werknemer maakt meer fouten dan collega's in vergelijkbare functies.
- Het lukt(e) een werknemer niet of slechts na verschillende pogingen om een opleiding of scholing met goed gevolg af te ronden. Collega's in vergelijkbare functies lukt(e) het wel (eerder).

Hoe lager de taalvaardigheid des te groter de kans dat deze tekort schiet in je werk. CINOP heeft op basis van afkomst, arbeidsverleden en opleiding een voorspeller gemaakt van laaggeletterdheid.

Indicatoren voor lage taalvaardigheid:

De volgende criteria zijn, met name als deze in combinatie voorkomen bij eenzelfde persoon, een indicator voor lage taalvaardigheid:

1. Opleidingsniveau MBO 1, ook wel Entree-onderwijs genoemd, of lager, zoals niet afgemaakt VMBO
2. Werkzaam (geweest) in elementaire functies, met name in de branches schoonmaak, bouw, maakindustrie en voedingsindustrie, (thuis-)zorg, agrarische sector, beveiliging
3. Arbeidsverleden met frequent voorkomende perioden van langdurige werkloosheid (> 6 maanden)
4. Regelmatig werkzaam via uitzendorganisaties in elementaire functies, zonder vast dienstverband en met regelmatige perioden van werkloosheid
5. Behorend tot de doelgroep 'mensen met een migratieachtergrond' of afkomstig uit een Oost-Europees land

Met deze criteria zijn de volgende indicaties voor lage taalvaardigheid te maken:

- Het (gelijktijdig) voorkomen van 1 of meer van deze indicatoren is een indicatie van een mogelijke lage taalvaardigheid.
- Ook het (gelijktijdig) voorkomen van indicatoren 2 t/m 5 in combinatie met een opleiding op niveau MBO-2 is een indicatie van een mogelijke lage taalvaardigheid. Let op: het gaat hier om indicaties. Om vast te stellen of iemand daadwerkelijk onvoldoende taalvaardig is, kan er een test worden afgenomen. Bron: CINOP